

International Federation of
Library Associations and Institutions

IFLA ZÖLD KÖNYVTÁRI DÍJ 2019

A PETŐFI SÁNDOR VÁROSI KÖNYVTÁR ZÖLD ÚTJA
MŰEMLÉKI KÖRNYEZETBEN

1 A Petőfi Sándor Városi Könyvtár **külső zöld környezete**

2 A Petőfi Sándor Városi könyvtár **működése, belső zöld dizájnya és szemlélete**

TARTALOM

3 Zöld tevékenységek és programok a könyvtárban

4 Jövőbeli zöld tervek és célok a könyvtárban

KÜLSŐ ZÖLD KÖRNYEZET

"Mögöttem a múlt szép kék
erdősége,
Elöttem a jövő szép zöld
vetése;
Az mindig messze, és
mégsem hagy el,
Ezt el nem érem, bár
mindig közel.
Ekkép vándorlok az
országuton,
Mely puszta, vadon,
Vándorlok csüggedetten
Az örökkétartó jelenben."

(Petőfi Sándor:
Mögöttem a múlt...)

KÜLSŐ ZÖLD KÖRNYEZET

Könyvtárunk, mint egy híd összeköti, és elérhetővé teszi olvasói számára a múlt értékeit és a jövő csodáit. Nyugalmat légtérrel teremt, miközben aktív tevékenységre buzdító programokkal motiválja a kikapcsolódásra vágyó felhasználókat. Intézményünk az információs és tudásalapú társadalom alapintézményeként szolgáltatásain keresztül elérhetővé teszi a lakosság számára a tanuláshoz, művelődéshez, kulturálódáshoz és a szórakozáshoz szükséges széles körű információkat.

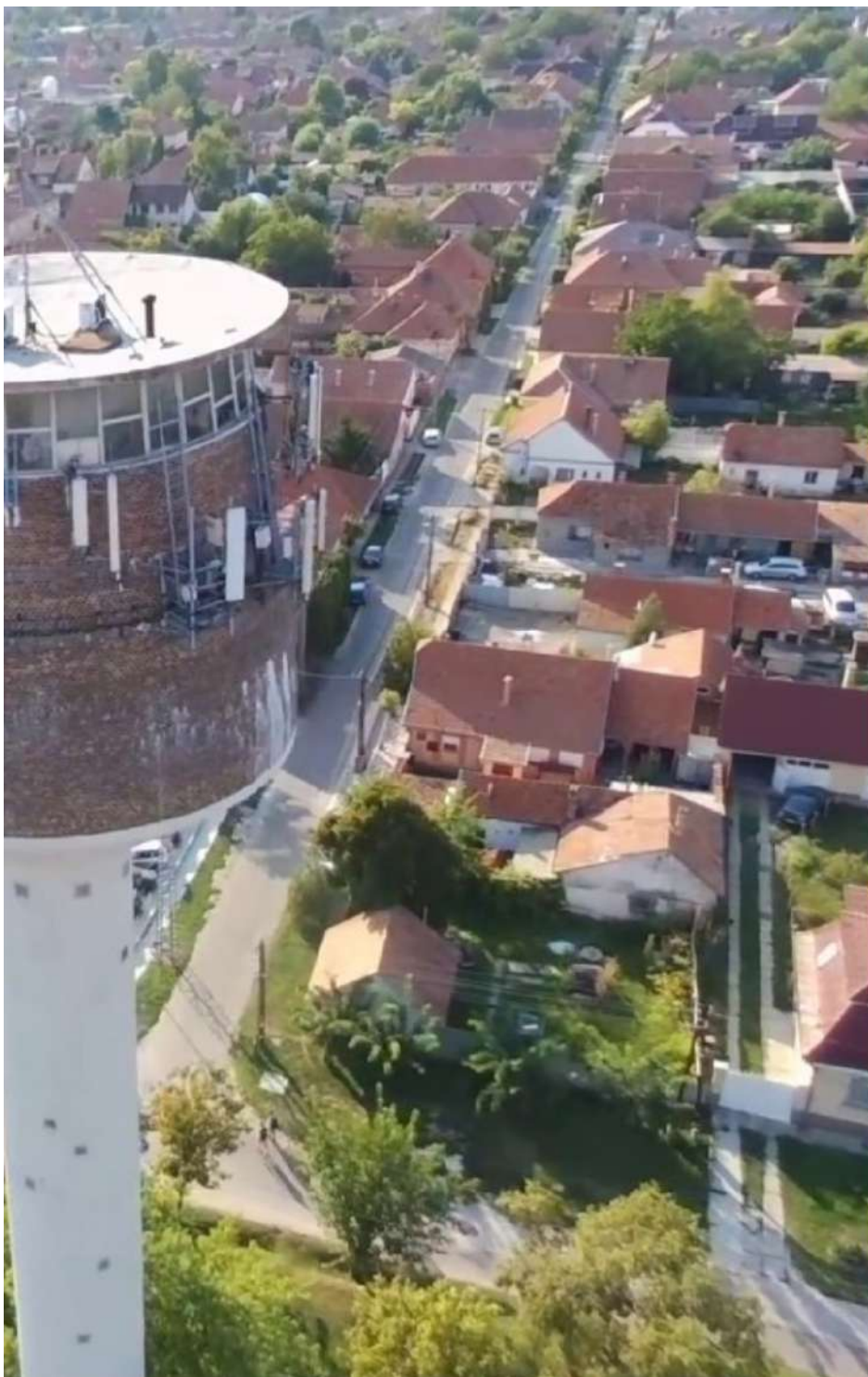

Magyarország

KÜLSŐ ZÖLD KÖRNYEZET

- Magyarország Közép-Európában, a Kárpát-medence közepén található.
- Az ország területe 93 030 négyzetkilométer, népessége pedig közel tízmillió fő.
- Az Európai Unió közepes méretű és közepes népességű tagállamai közé tartozik.
- Hivatalos nyelve a magyar. Fővárosa és legnépesebb városa Budapest, amely világvárosnak számít.

KÜLSŐ ZÖLD KÖRNYEZET

- Kiskunfélegyháza város Bács-Kiskun megyében, a Dél-Alföldön fekszik.
 - Lakossága 30.000 fő, a megye harmadik legnagyobb települése.
 - Városunk jelentős iskolaváros, több gimnázium és középiskola is található a településen.
 - Petőfi Sándor és Móra Ferenc városa, mely 1774-ben kapott mezővárosi rangot.
 - A város szívében helyezkedik el a Petőfi Sándor Városi Könyvtár.
-

KÜLSŐ ZÖLD KÖRNYEZET

2019-ben elindult a **Zöld város projekt** kivitelezése Fegyverháza. Célja egy XXI. századi városközpont kialakítása. A fejlesztés a városközponti zöldfelületek rekonstrukciójára és új városi aktív rekreációs zöldterületek kialakítására terjed ki. Új arculatot kap a városközpont, új térburkolatok, közvilágítás és növényzet, modern játszóterek fémjelzik majd a „Fegyverháza megújul” nevet viselő projektet. Központi gondolata a találkozás és közösségépítés.

KÜLSŐ ZÖLD KÖRNYEZET

- A „zöldítés” 27 hektár területet érint a városban.
- Félegyháza legismertebb értéke, védjegye a Kossuth utca platánfasora állapotmegőrző, egészségügyi, állomány- és balesetvédelmi, valamint esztétikai metszésben, ritkításban részesül.
- A város szinte valamennyi intézményére napelem kerül.

KÜLSŐ ZÖLD KÖRNYEZET

- Újraépül a Vasas sportpálya, ahol egy sport- és szabadidőközpont valósul meg, új játszóterek, fitness-, kosárlabda- és futópálya létesül.
- A Petőfi lakótelepen megújul a közösségi tér, a családok számára bővülnek a sportolási lehetőségek, padok, asztalok nyújtanak minőségi pihenési lehetőséget.
- A Kossuthvárosban új köntöst kapnak a zöld felületek, a pezsgő kulturális élethez pavilont építenek, amely színpadként szolgál.

A könyvtár akkor...

- Könyvtárunk a város központjában egy jellegzetesen szép, klasszicista stílusú épület.
- Építészeti és irodalomtörténetileg értékes műemlék a Hattyúház.
- 1952-ben került az épület egy részébe könyvtárunk elődje, a Népkönyvtár, melyet később műemlékké nyilvánítottak.
- Itt kapott helyet a könyvtár véglegesen 1966-ban 365 m²-en. Ezzel a város a régi épületszárny hasznosítására költségkímélő megoldást választott.
- „A könyvtár legyen az a hely, ahol minden rendű és rangú olvasó megtalálja a maga szellemi táplálékát.”

KÜLSŐ ZÖLD KÖRNYEZET

...és most

- 2006 novemberében kezdődött meg az új épületszárny építése, 2008-ban pedig a műemléképület teljes rekonstrukciója. Valamennyi fém portált fa nyílászárókra cserélték.

- A teljes épületegyüttest 2008-ban adták át, összesen 2000 m² alapterületen.

- Az új épületszárnyban kapott helyet a felnőtt kölcsönző, a folyóirat-olvasó és az olvasóterem, valamint a Gyermekbirodalom. A megújult Hattyúházban található a Helyismereti gyűjtemény, az Internetes részleg, a Médiatár és az Ifjúsági sarok. Rendezvény- és kiállítóterme irodalmi esteknek, könyvbemutatóknak, kiállításoknak biztosít helyet.
- Gyűjteményünk 100.000 dokumentumból áll.
- Évente 4000 beiratkozott olvasó keresi fel intézményünket.
- Személyesen és online 157.000 fő látogatja meg a könyvtárat.
- 2018-ban 500 rendezvényen 14.000 látogató vett részt.

KÜLSŐ ZÖLD KÖRNYEZET

Külső park

- A könyvtár átadásakor a város parkosította az épület mögötti területet, virágokat, cserjéket és vérszilvafákat ültettek.
- 2015-ben Herman Ottó (természetkutató) emlékművet avattunk a könyvtár kertjében a Tavaszi Virágünnep keretében.

KÜLSŐ ZÖLD KÖRNYEZET

Külső park

- A Madárbarát klub kezdeményezésére madarakat népszerűsítő információs táblák kerültek elhelyezésre.
- A könyvtár kertjében lévő fákra madárodukat készítettek a gyerekek.

MŰKÖDÉS, BELSŐ ZÖLD DIZÁJN ÉS SZEMLÉLET

A könyvtár energetikai szemlélete

- A könyvtárban található olvasói terek tágasak és világosak, hangsúlyos a természetes szellőzés és megvilágítás.
- A irodai papírokat újra hasznosítjuk, jegyzetelésre és kézműves foglalkozásokon különböző díszek készítésére is felhasználjuk.
- Ügyelünk mindennapi munkánk során a papírfogyasztás csökkentésére (belső kommunikációs felület és email használata) és a kétoldalas nyomtatásra törekszünk.
- Nyomtatás helyett a szkennelést választjuk.
- Új irodai gépek, elektronikai termékek vásárlásánál az energiatakarékos változatot szerezzük be.
- Lehetőség szerint megjavíttatjuk eszközeinket, nyomtatóinkba, fénymásolóinkba utántöltős patronokat szerzünk be.

MŰKÖDÉS, BELSŐ ZÖLD DIZÁJN ÉS SZEMLÉLET

A könyvtár energetikai szemlélete

- Karácsonykor gondolunk a fák védelmére, s könyvekből készítünk karácsonyfát.
- Műanyag kupakokat gyűjtünk egy beteg kisfiú kezeléséhez. A használt elemeket külön gyűjtődobozba tesszük.
- Természetes alapú takarító- és tisztítószeret vásárolunk és használunk.
- 2018-tól lecseréltük hagyományos izzóinkat energiatakarékos égőkre.
- 2019 januárjától lehetőségünk nyílt szelektíven gyűjteni az intézményben felgyülemelő hulladékot.

MŰKÖDÉS, BELSŐ ZÖLD DIZÁJN ÉS SZEMLÉLET

A könyvtár zöld belsője

- A könyvtár belső tereiben sok a zöld növény, amely növeli az otthonosságot.
- Citromfát nevelünk télen a könyvtár belső terében, nyáron az udvarunkban.

MŰKÖDÉS, BELSŐ ZÖLD DIZÁJN ÉS SZEMLÉLET

A könyvtár zöld belsője

- A belső udvarunkat két éve elkezdtük zöldíteni, olvasóinktól kapott kerti növényekkel.
- Raklapokból készítettünk kerti bútorokat.
- A könyvtár teraszain madáretetők várják éhes kis látogatóikat.

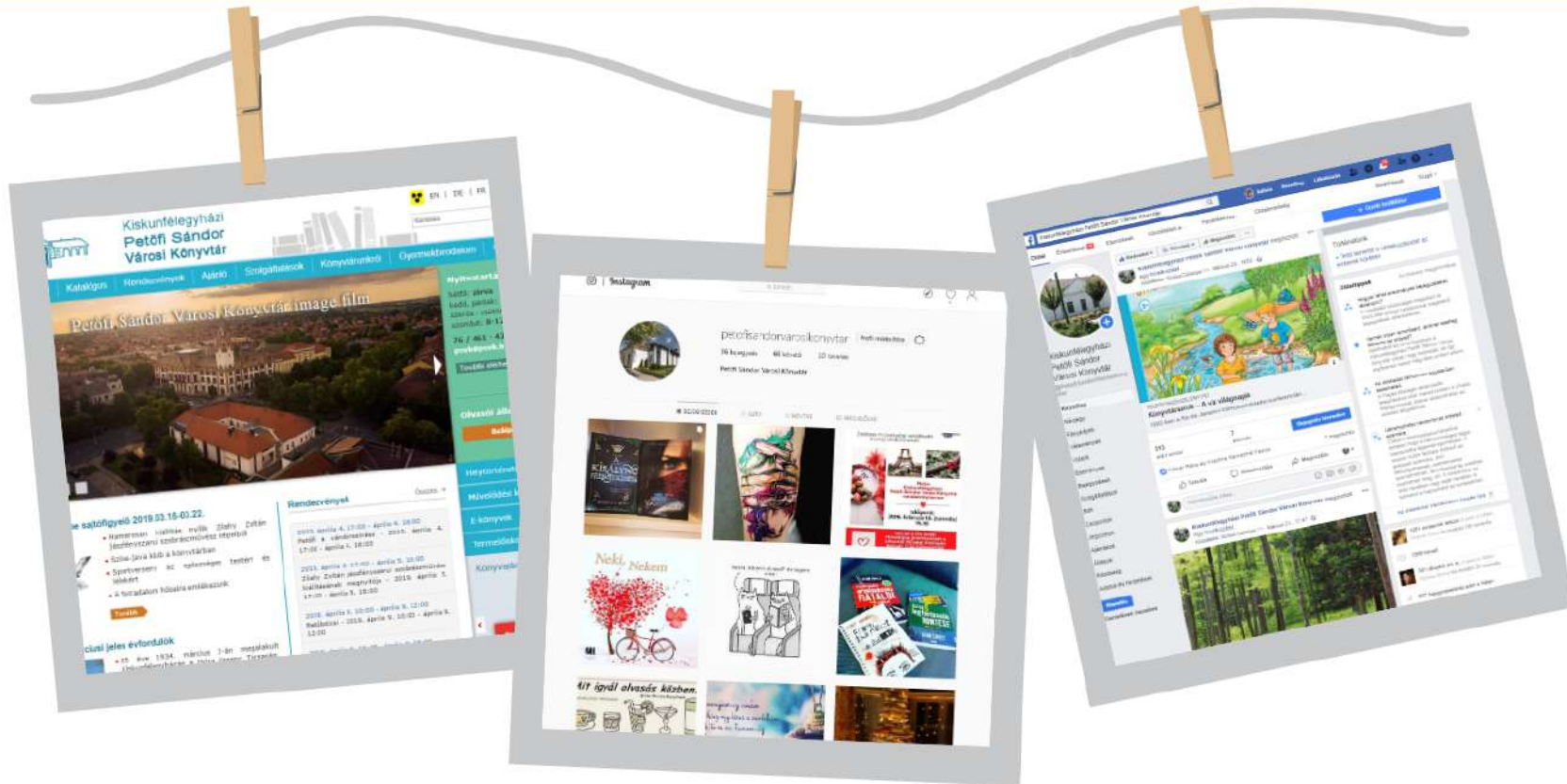

Munkatársaink környezettudatos szemléletmódja

- Munkatársaink a gyalogos és kerékpáros közlekedést részesítik előnybe, a gépkocsi helyett a tömegközlekedést választják. Az intézményen belül mellőzik a lift használatát, elsősorban a lépcsőkön közlekednek.
- Gyűjtjük a fenntartható fejlődéssel, a környezetvédelemmel, az értékkel kapcsolatos dokumentumokat, amelyekkel a helyi társadalom környezettudatos szemléletformálásában veszünk részt.
- Igazgatónk 2018 márciusában Budapesten országos kompetencia konferencián és szeptemberben Szekszárdon megyei könyvtári „Zöldítsünk” című szakmai napon bemutatta könyvtárunk környezettudatos törekvéseit, megosztva a helyi jó gyakorlatot.

MŰKÖDÉS, BELSŐ ZÖLD DIZÁJN ÉS SZEMLÉLET

Munkatársaink környezettudatos szemléletmódja

- A könyvtárunk is jelen van a világhálón. Önálló, többnyelvű honlapja, facebook és instagram oldala van. Olvasóink hírlevél formájában kapják meg programjainkról a tájékoztatót, ezzel is kímélve a papírhasználatot.
- Honlapunkon és közösségi oldalainkon igyekszünk „zöld” tartalmakat megosztani.

MŰKÖDÉS, BELSŐ ZÖLD DIZÁJN ÉS SZEMLÉLET

Munkatársaink környezettudatos szemléletmódja

- Előtérbe helyezzük az irodai papírfelhasználásnál az újrahasznosított papír használatát, beszerzéseinknél a természetes anyagból készült tartós íróeszközöket, irodai kellékeket részesítjük előnyben.
- Nyolc éve, ősztől kezdve gyűjtjük a megunt, kiolvasott gyermekkönyveket, játékokat, ruhákat, amelyeket decemberben ünnepélyes keretek között átadunk a Családok Átmeneti Otthona lakói számára.
- Elhasználódott könyveinket nem a zúzdába küldjük, hanem látogatóink megvásárolhatják, és az utazóbőröndökbe helyezett példányokat ingyen elvihetik.

MŰKÖDÉS, BELSŐ ZÖLD DIZÁJN ÉS SZEMLÉLET

Munkatársaink környezettudatos szemléletmódja

- Minden évben indulunk a Virágos Félegyházáért pályázaton.
- Támogattuk a 2017-es Virágos naptár kiadását és megjelenését.
- Több éve kitelepülünk a városi Tavaszi és Őszi Virágünnepre.
- Könyvtárunk és munkatársaink elkötelezettek az intézmény zölddé tételében, tudatos cselekvési program mentén végzik munkájukat.

ZÖLD TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

Madárbarát klub

- A Madárbarát Klub 2011 áprilisában alakult meg egy nyugalmazott iskolaigazgató vezetésével és lelkes gyerekcsapattal.
- Madárbarát kertet hoztunk létre a könyvtár melletti parkban faültetési akcióval.
- Madárbarát könyvtár címet kaptunk.
- Tagjai vagyunk a Magyar Madártani Egyesületnek, melynek közgyűléseit alkalmanként nálunk tartják.
- A madarakról és a természetről szóló információs fal várja a gyerekeket a gyermekrészlegen.

ZÖLD TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

Madárbarát klub

- Természetszerető tagjaink évente több alkalommal találkoznak hasznos programok céljából.
- Vetélkedőket, kiállításokat, kirándulásokat szervezünk és madárodút készítünk óvodákkal és iskolákkal együttműködve.
- Városunk nagyobb rendezvényein népszerűsítjük a természet, a madarak és az állatok szeretetét.

ZÖLD TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

Környezettudatos tábor

- 2017-ben indult útjára a „Zöld nyomon járunk” öko-élménytábor általános iskola felső tagozatos diákjainak.
- Testközelből ismerkednek meg a fenntartható életvitel alapjaival.
- Átfogó ismereteket és tapasztalatokat szerezhetnek a gyakorlatban az ökotudatos életmódról.
- Helyi termelőket, gazdálkodókat és állattenyésztőket ismerünk meg.
- Találkoznak a város azon vállalkozásaival, amelyek a város környezettudatos tevékenységeivel foglalkoznak. A látogatás kerékpárral történik.

ZÖLD TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

Environmentally conscious camp

- A gyerekek kézműveskednek, újrahasznosítanak, rajzolnak és alkotnak.
- Kiállításokat és múzeumokat látogatunk meg, ahol ismeretterjesztő foglalkozásokkal nevelik a diákokat.
- A táborok utolsó napja kirándulással zárul, amit legtöbbször a természetben töltünk.

ZÖLD TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

Betűbölcsi

- 2009-ben egy pályázat révén Bababarátság könyvtárrá váltunk. A Gyermekkönyvtárban működő Baba-mama klub a Betűbölcsi elnevezést kapta.
- Havonta két alkalommal találkoznak a kismamák egymással.
- Ismeretterjesztő előadásokkal és foglalkozásokkal várjuk őket, témáink: a gyermeknevelés, környezettudatoságra való nevelés, hordozható pelenka, ruhadarabok újrahasznosítása és környezetbarát mosószerek használata.

ZÖLD TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

Gyermekfoglalkozások

- Az ifjúság nevelése is kiváló lehetőség arra, hogy a legkisebb kortól a középiskolás korosztályig foglalkozásokon, kiállításokon keresztül az értékekre, a környezetvédelemre, a klímahelyzetre, a fenntarthatóságra irányítsuk a fiatalok figyelmét.
- Iskolás csoportoknak szóló foglalkozásaink alkalmával sokszor háztartási hulladék újrafelhasználással alkotunk újabb dolgokat.

ZÖLD TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

Gyermekfoglalkozások

- A Madarak és fák napja és a Víz világnapja alkalmából játékos foglalkozásokat és kiállításokat szervezünk.
- Programjainkba bevonjuk a város óvodás és iskolás diákjait.
- Kitelepülünk az Autómentes nap városi rendezvényeire.

ZÖLD TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

Földrajzi szabadegyetem

- 1968 óta, immár 50 éve sikeres ismeretterjesztő programsorozatunk a Földrajzi Szabadegyetem. A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával valósulnak meg az előadások.
- Előadóink között biológia-földrajz szakos tanárok, világjáró kajakosok, környezetvédők, hegymászók is lehetőséget kapnak.
- Óriási az érdeklődés minden korosztály részéről.

ZÖLD TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

OlvasLak

- 2015-ben csatlakoztunk egy nemzetközi kezdeményezéshez, a „**Végy egyet Tégy egyet**” akcióhoz.

- Egy helyi iskola diákjai készítették el a könyves szekrénykéket, az OlvasLakokat.

- A város különböző pontjain helyeztük el a becsületkönyvtárként szolgáló kis házikókat: a könyvtár külső kertjében, buszállomáson, strandon és egy közeli parkban.

ZÖLD TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

Olvaslak

- Az emberek a kiolvasott könyveket ebbe a házikóba helyezhetik.

- A könyvtár is feltölti a lakokat azokból a könyvekből, amelyeket olvasóitól kapott, ill. állományából kivont (nem kerülnek bezúzásra).

JÖVŐBELI TERVEK ÉS CÉLOK

- A könyvtár munkatársaiból 2018-ban megalakult az Öko munkacsoport. Elhatároztuk, hogy az eddig kialakult környezettudatos szemléletünket és tevékenységeinket még tudatosabbá tesszük.

GREEN ACTIVITIES AND PROGRAMMES

TERVEINK 2019-ben

- Öko-sarok kialakítása a könyvtár egy adott területén (zöld lélegző fal, növények, újrahasznosított természetes bútorok, válogatott könyvállomány és folyóiratok a téma szerelmeseinek).
- Tovább erősítjük munkatársaink elkötelezettségét a fenntarthatóság szempontjából.
- Szisztematikus öko-hét szervezése a Föld napja alkalmából.
- Környezettudatos, szemléletformáló előadássorozat a város lakosságának.
- Internetes lakossági játék az ökolábnyom kiszámítására.
- Uniós pályázatunkból a hátrányos helyzetűek számára kínálunk két éven át nyelvi, pszichológiai és művészeti képzést.
- A könyvtár belső udvarának árnyékolása.
- Folyamatos karbantartás, felújítás, „jó gazda” szemlélet.
- A klímaváltozás miatt közvetítsünk a lakosságnak zöld információkat és a társadalmi felelősségvállalással ráirányítsuk a figyelmet a zöld témákra.

GREEN ACTIVITIES AND PROGRAMMES

Cicero gondolataival valljuk:
„Ha van egy kerted és egy könyvtárad, akkor mindened megvan,
amire csak szükséged lehet...”

